

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/51/2021
Identifikačné číslo spisu:	1318202955
Dátum vydania rozhodnutia:	29.03.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Terézia Mecelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1318202955.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu T. V., trvale bytom v F., mestská časť T., zastúpeného splnomocnenkyňou PATÁČ & PARTNERS s.r.o., so sídlom v Bratislave, mestská časť Ružinov, Karadžičova 16, IČO: 53 779 509, proti žalovanej TESCO STORES SR, a.s., so sídlom v Bratislave, mestská časť Ružinov, Cesta na Senec 2, IČO: 31 321 828, o zaplatenie 5.228,97 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 24Cpr/9/2018, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. mája 2021 sp. zn. 8CoPr/6/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa žalobou došlou Okresnému súdu Bratislava III (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) 7. mája 2018 v znení pripustenej zmeny žaloby domáhal voči žalovanej zaplatenia 5.228,97 eur ako náhrady mzdy za mesiace október 2015 až december 2016 spolu s 8,05%-ným úrokom z omeškania od splatnosti jednotlivých náhrad mzdy. V žalobe uviedol, že po opakovaných lekárskych prehliadkach bol na základe lekárskeho posudku zo 17. apríla 2015 uznaný za dočasne nespôsobilého na výkon práce predavača s inkasom. Na výzvu žalovanej, aby žalobca zdokladoval neprítomnosť v práci, žalobca listom z 5. mája 2015 oznámil žalovanej, že výzvu na dostavenie sa na pracovisko považuje za nezákonnú. Žalovaná nepreložila žalobcu na inú vhodnú prácu, nevyzvala ho na uzatvorenie dohody o zmene pracovnej zmluvy, ani neskončila so žalobcom pracovný pomer. Žalovaná neprideľovala žalobcovi prácu, ktorá by bola vhodná a zodpovedala jeho zdravotnému stavu, neplatila žalobcovi ani náhradu mzdy z dôvodov prekážok na strane zamestnávateľa a od 13. apríla 2015 žalobcovi vykazovala neospravedlnenú neprítomnosť v práci. Vzhľadom na to, že žalobca sa ocitol bez príjmu a v postavení absentéra, oznámil žalovanej skončenie pracovného pomeru, ktorý sa mal skončiť 30. septembra 2015. Od 1. októbra 2015 sa žalobca zaevidoval ako uchádzač o zamestnanie. Po porade s právnikom žalobca 24. februára 2017 zaslal žalovanej kvalifikované odstúpenie od právneho úkonu výpovede. Žalobca v čase dania výpovede bol v tiesni, ktorá spočívala najmä v strate príjmu. V tom čase bol ešte stále na základe rozsudku súdu zaviazaný k plateniu výživného na dve deti študujúce na vysokej škole. Nápadne

nevýhodné podmienky pri právnom úkone výpovede videl žalobca v tom, že podaním výpovede mu nevznikol nárok na odstúpenie. Čakanie na zákonný postup žalovanej už vzhľadom na tieseň bolo pre žalobcu neúnosné.

2. Súd prvej inštancie rozsudkom z 8. novembra 2019 č. k. 24Cpr/9/2018-104 I. návrh na prerušenie konania zamietol; II. žalobu zamietol a III. žalovanej priznal nárok na plnú náhradu trov konania. Rozsudok právne zdôvodnil ust. § 61 ods. 4, § 63 ods. 1 písm. c/ a § 67 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“) a § 49 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej tiež „Občiansky zákonník“ alebo len „O. z.“). Vecne dôvodil, že žalobca žiadal od žalovanej zaplatiť náhradu mzdy z dôvodu prekážok v práci na strane zamestnávateľa od 1. októbra 2015, t. j. za obdobie, keď už jeho pracovný pomer z dôvodu výpovede netrval. Pre úspech v spore musel žalobca najprv preukázať, že jeho pracovný pomer trval aj po 1. októbri 2015. Tento stav by mohol nastať iba v prípade, že výpoveď žalobcu by bola absolútne neplatným právnym úkonom. Túto skutočnosť žalobca nielen že nepreukázal, ale ani netvrdil, že by nastala. Zamestnancovi nemôže patriť náhrada mzdy za obdobie po platnom skončení pracovného pomeru. Žalobca dal písomnú výpoveď s odkazom na § 67 Zákonníka práce a neuviedol v nej žiadne okolnosti, ktoré by mali spochybňovať jeho slobodnú vôľu. Žalobca nemohol odstúpiť od svojho právneho úkonu výpovede. Odstúpiť je možné len od zmluvy, t. j. od dvojstranného právneho úkonu (§ 49 Občianskeho zákonníka). Výpoveď žalobcu spĺňala všetky zákonom stanovené náležitosti pre platnosť právneho úkonu. Že ide o platný právny úkon napokon tvrdil aj sám žalobca, keďže argumentoval možnosťou odstúpenia len od platného právneho úkonu. Neplatnosť právneho úkonu urobeného v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok upravoval § 37 Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb., ktorý však bol od roku 1964 nahradený súčasne platným Občianskym zákonníkom pripúšťajúcim odstúpenie len od zmluvy ako dvojstranného právneho úkonu. Súčasne súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobcovi nebolo možné prideľovať vhodnú prácu zodpovedajúcu obmedzeniam v lekárskom posudku bez toho, aby vôbec prišiel na pracovisko. Vzhľadom na uvedené nepovažoval súd prvej inštancie žalobu za dôvodnú. O zamietnutí návrhu na prerušenie konania bolo rozhodnuté podľa § 162 ods. 1 a 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších zákonov (ďalej tiež len „C. s. p.“). Rozhodnutie o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil právne ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C. s. p. a vecne úspechom žalovanej v konaní v plnom rozsahu.

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 25. mája 2021 sp. zn. 8CoPr/6/2020 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil a žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnil jeho vecnou správnosťou. Súd prvej inštancie v predmetnej veci správne a v dostatočnom rozsahu pre rozhodnutie vo veci ustálil skutkový stav, keď mal preukázanú existenciu pracovného pomeru medzi stranami, jeho obsah, ako aj všetky okolnosti predchádzajúce jeho skončeniu výpoveďou žalobcu doručenou žalovanej dňa 29. júla 2015 a rovnako skutočnosti nasledujúce po jej doručení, vrátane obsahu lekárskeho správ (ohľadom spôsobilosti žalobcu na výkon práce podľa pracovnej zmluvy). Ani žalobca v podanom odvolaní nenamietal nesprávnosť ktoréhokoľvek zo skutkových zistení súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že v prípade výpovede žalobcu z pracovného pomeru v zmysle ust. § 67 Zákonníka práce danej bez uvedenia dôvodu ide o platný právny úkon, v dôsledku ktorého pracovný pomer žalobcu dňa 30. septembra 2015 zanikol a nič na tom nemení ani "odstúpenie" žalobcu od výpovede, keď od tohto jednostranného právneho úkonu nie je možné odstúpiť. Pokiaľ žalobca v odvolaní zdôraznil, že na absolútnu neplatnosť právneho úkonu je súd povinný prihliadať z úradnej povinnosti, a preto bol aj súd prvej inštancie povinný zohľadniť jeho stav tiesne, v ktorej sa v čase uskutočnenia (doručenia) výpovede žalovanej nachádzal vzhľadom na správanie žalovanej, odvolací súd poukázal na to, že na absolútnu neplatnosť je síce súd povinný prihliadať ex offio, avšak iba ak z vykonaného dokazovania vyplývajú skutočnosti, ktoré záver o takejto neplatnosti určitého právneho úkonu odôvodňujú. V preskúmvanej veci však takéto skutočnosti vykonaným dokazovaním zistené neboli. Samotná skutočnosť, že po tom, ako sa žalobca niekoľko dní nedostavil na pracovisko, žalovaná žalobcovi oznámila, že ak nenastúpi do práce, bude jeho správanie považovať za neospravedlňujúce.

neprítomnosť a za závažné porušenie pracovnej disciplíny, totiž nepochybne nie je spôsobilá založiť stav tiesne, ktorý by mohol žalobcu prinútiť skončiť pracovný pomer výpoveďou bez uvedenia dôvodu. Pokiaľ žalobca argumentoval neslobodnou vôľou, toto tvrdenie žalobcu nemalo oporu vo vykonanom dokazovaní. Za nedôvodnú, nelogickú a účelovú považoval odvolací súd i argumentáciu žalobcu v odvolaní, že výpoveďou sa neprípustne vopred vzdal svojho nároku na náhradu mzdy. Dôsledkom výpovede totiž je vzdanie sa akýchkoľvek pracovnoprávných nárokov v budúcnosti, vrátane nároku na náhradu mzdy. Za obdobie po skončení pracovného pomeru žalobcovi nárok na náhradu mzdy vzniknúť nemohol, keď navyš ani list žalobcu, ktorým mienil "odstúpiť" od výpovede z pracovného pomeru, nemal za následok neskončenie pracovného pomeru. Právne účinky takéhoto späťvzatia výpovede sú (bez ohľadu na dôvody) so zreteľom na ust. § 61 ods. 4 Zákonníka práce podmienené písomným súhlasom druhej strany, ktorý v danom prípade zo strany žalovanej udelený nebol. Nedôvodne žalobca v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie porušil jeho právo na spravodlivý proces tým, že v spore nerozhodol rozsudkom pre zmeškanie žalovanej, hoci na to boli splnené podmienky. Z obsahu spisu totiž vyplýva, že súd prvej inštancie do skončenia pojednávania 10. septembra 2019, na ktoré sa žalovaná nedostavila a žalobca na ňom navrhol vydanie rozsudku pre zmeškanie, nemal k dispozícii informáciu, či uznesenie o pripustení zmeny (rozšírenia) žaloby bolo žalovanej riadne doručené a kedy sa tak stalo, teda či a kedy toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť. Absencia tejto informácie predstavovala prekážku pre rozhodnutie v spore rozsudkom pre zmeškanie o celej žalobe (po jej dodatočnom rozšírení žalobcom). O riadnom doručení uznesenia o pripustení zmeny žaloby súd získal informáciu až 11. septembra 2019, kedy sa doručienka o prevzatí uznesenia vrátila súdu, teda až nasledujúci deň po pojednávaní. Pokiaľ súd prvej inštancie za tohto stavu napriek návrhu žalobcu v spore rozsudkom pre zmeškanie nerozhodol, neporušil tým právo žalobcu na spravodlivý proces. Správne súd prvej inštancie rozhodol aj o zamietnutí návrhu žalobcu na prerušenie konania. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania bolo odôvodnené právne ust. § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 C. s. p. a vecne úspechom žalovanej v odvolacom konaní v plnom rozsahu. Žalovanej však žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli, preto jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania priznaný nebol.

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Dovolanie odôvodnil ust. § 420 písm. f/ C. s. p. (súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces) a ust. § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. (rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená). Navrhol zrušenie rozsudkov nižších súdov a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Žalobca uviedol, že v individuálnych pracovných sporoch platí, že súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré žalobca (zamestnanec) nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre spravodlivé rozhodnutie vo veci. Žalobca ako zamestnanec nedisponuje právnickým vzdelaním, ani dostatkom podnikateľských skúseností. Žalovaná nepreradila žalobcu na inú prácu, ani mu nedala výpoveď. Namiesto toho žalovaná niekoľko mesiacov nečinne čakala a prakticky zneužívala finančné možnosti žalobcu. Z listu a konania žalovanej je celkom zrejmé jej nátlakové správanie s využívaním svojej nadradenej pozície ako zamestnávateľa žalobcu, ktorý bol na svojho zamestnávateľa priamo odkázaný. Vzhľadom na uvedené nemôže byť právny úkon výpovede považovaný za platný, navyše bol žalobca uvedený do omylu. Žalobca súrne potreboval peniaze vzhľadom na neplatenie mzdy žalovanou a bol nútený podať výpoveď. Za iných okolností by ju nepodával. V dôsledku nedostatočného uplatňovania vyšetrovacieho princípu v prospech žalobcu ako slabšej sporovej strany, či nesprávneho posúdenia absolútnej neplatnosti právneho úkonu z úradnej povinnosti, došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. Ďalej uviedol, že podmienky pre rozhodnutie vo veci rozsudkom pre zmeškanie boli splnené. Nestotožnil sa s názorom nižších súdov, nakoľko uznesenie o pripustení zmeny žaloby bolo právoplatné. Súdny neprihliadli na doručenie uznesenia splnomocnencovi Y. R. S., ktorý mal rozhodnutie doručené v čase pojednávania na súde prvej inštancie. Nevydaním rozsudku pre zmeškanie bolo vážne porušené právo žalobcu na spravodlivý proces. Toto právo nie je možné obnoviť. V závere žiadal odvolací súd s odkazom na § 421 C. s. p. o posúdenie správnosti postupu súdu prvej inštancie, ktorý odmietol vydať rozsudok pre zmeškanie žalovanej, hoci podmienky na jeho vydanie splnené boli.

5. Žalovaná dovolací návrh nepodala.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana sporu, v neprospech ktorej bolo nižšími súdmi rozhodnuté, v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) za splnenia tiež podmienok zastúpenia takejto strany a spísania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je prípustné.

7. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.

8. Podľa § 420 C. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, a/alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolačný súd, vychádzajúci z konštrukcie dovolacieho konania v podmienkach aktuálnej právnej úpravy civilného sporového procesu a tiež z ostatného záveru veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu o prípustnosti kumulácie dovolacích dôvodov podľa § 420 a § 421 C. s. p. (v tejto súvislosti porovnaj uznesenie najvyššieho súdu z 21. marca 2018 sp. zn. 1VCdo/1/2018), preto pristúpil ku skúmaniu existencie dovolacích dôvodov (a tiež dôvodov prípustnosti dovolania), uplatnených dovolaním v tejto veci, podľa chronológie priradenej im ustanoveniami zákona, ktorého sú súčasťou.

11. Žalobca vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. Túto vadu videl v nedostatočnom uplatnení vyšetrovacieho princípu a v nerozhodnutí súdom prvej inštancie rozsudkom pre zmeškanie žalovanej.

12. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolačný súd preto posudzoval opodstatnenosť argumentácie žalobcu, že v konaní (pred nižšími súdmi) došlo k nim tvrdenej vade zmätočnosti.

13. Pojemným znakom vady zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p. je, že k nej došlo nesprávnym „procesným“ postupom súdu, ktorý znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie), znemožňujúca strane sporu (skôr a dnes ešte v

mimosporových konaniach stále účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a možnosti jej aktívnej účasti na konaní (tu por. R 129/1999 a 1Cdo/202/2017, 2Cdo/162/2017, 3Cdo/22/2018, 4Cdo/87/2017, 5Cdo/112/2018, 7Cdo/202/2017 a 8Cdo/85/2018). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

14. Podľa § 319 C. s. p. súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré zamestnanec nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz; na tento účel je zamestnávateľ povinný poskytnúť súčinnosť, ak to možno od neho spravodlivo žiadať.

15. Vyšetrovací princíp v sporoch s ochranou slabšej strany bol do Civilného sporového poriadku zakotvený predovšetkým v tej súvislosti, že slabšia strana v mnohých prípadoch nemá objektívnu možnosť prístupu k dôkazným prostriedkom a nedisponuje dostatkom informácií, na základe ktorých by mohla bez pochybností preukázať svoje tvrdenia, ktorými sa domáha ochrany svojich práv a právom chránených záujmov v súdnom konaní. Uvedené ale nemožno vykladať tak, že súd je povinný aktívne vyhľadávať dôkazy až dovtedy, kým sa mu nepodariť preukázať dôvodnosť žaloby slabšej strany (resp. jej obrany, pokiaľ by bola v postavení žalovaného subjektu) a rozhodnúť v jej prospech, alebo aby slabšia strana v spore celkom rezignovala vo svojej dôkaznej povinnosti a vedenie všetkého dokazovania vo svoj prospech ponechala na súd. Aj v sporoch s ochranou slabšej strany sa uplatní zásada práva patria bdelym, ktorá je už ustálenou zásadou rozvíjanou v pomeroch moderného právneho štátu, ktorý subjekty právnych vzťahov poníma ako emancipovaných jedincov, ktorí sa musia aktívne pričiniť o to, aby ich práva boli rešpektované a chránené, a nie sa spoliehať na ochranársku ruku paternalistického štátu (porov. uznesenie najvyššieho súdu zo dňa 28. novembra 2019 sp. zn. 4Cdo/105/2019).

16. Zákonodarca upravuje v § 319 C. s. p. divergentný procesný postup, pre ktorý je charakteristickým príklon k vyšetrovaciemu princípu v civilnom súdnom konaní. Výsledkom gramatického výkladu predmetného ustanovenia je záver, podľa ktorého súd vyvíja zvýšenú aktivitu súvisiacu s obstarávaním dôkazných prostriedkov až v prípade, keď je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci samej. Vychádzajúc z tohto výkladu je potom zrejmé, že ak súdu postačia na rozhodnutie vo veci samej tvrdenia strán individuálneho pracovnoprávneho sporu a dôkazy získané z dôkazných prostriedkov, ktoré súdu strany sporu predložili, súd nebude obstarávať ďalšie dôkazné prostriedky, ale rozhodne na základe takto zisteného skutkového stavu veci. Zvýšená protektívna ingerencia súdu sa prejavuje predovšetkým v príklone k vyšetrovaciemu princípu. Súd sa nebude v plnej miere spoliehať na splnenie si dôkaznej povinnosti zamestnanca, ale vykoná aj ďalšie dôkazy na ochranu zamestnanca, pričom by mal prihliadnuť na jeho názor. Súd by mal vybrať a akceptovať len relevantné tvrdenia strán a dôkaznú iniciatívu prevziať len tam, kde to reálne a racionálne pomôže objasniť skutkový stav. Okrem stanoviska zamestnanca by teda mala byť jediným limitom zásada hospodárnosti dokazovania. Na to, aby súd v individuálnom pracovnoprávnom spore postupoval v procesnom štádiu dokazovania v súlade s vyšetrovacím princípom, je nevyhnutné, aby takémuto postupu predchádzala dôsledná úvaha súdu spočívajúca v posúdení otázky, či je takýto procesný postup nevyhnutný pre rozhodnutie vo veci samej. Ak súd nedospeje na základe tvrdení strán sporu a vykonaných dôkazov k dôvodnému záveru, že sú splnené všetky podmienky na vydanie rozhodnutia v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, resp. ak nie sú splnené podmienky na vydanie spravodlivého rozhodnutia, obstará aj bez návrhu strán dôkazné prostriedky a vykoná dokazovanie potrebné na vydanie takéhoto rozhodnutia vo veci samej (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1078 - 1080 s.).

17. K dovolacej námietke žalobcu, že súd aj bez návrhu nevykonával dôkazy v jeho prospech, hoci ide o spor s ochranou slabšej strany, dovolací súd doplnia, že aj napriek tomu, že v sporoch s ochranou slabšej strany môže súd aj bez návrhu zaobstarať a vykonať aj taký dôkaz, ktorý slabšia strana nenavrhovala, neznamená to zároveň povinnosť súdu vykonať každý do úvahy prichádzajúci dôkaz, pretože stále platí, že súd rozhoduje, ktorý z dôkazov vykoná (porov. § 185 ods. 1 C. s. p.) a či ide o

taký dôkaz, ktorého vykonanie je nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

18. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že v danej veci postačovalo vykonané dokazovanie na rozhodnutie vo veci samej (a to aj vo vzťahu k riešeniu otázky ne/platnosti výpovede žalobcu) a nebolo potrebné obstarávať ďalšie dôkazné prostriedky (z dovolania ani žiadne ďalšie dôkazné prostriedky nevyplývajú). Žalobca preto neopodstatnene namieta, že uvedeným postupom došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. Pre úplnosť sa uvádza, že ani prípadné nesprávne právne posúdenie nezakladá vadu zmätočnosti (R 24/2017).

19. K nerozhodnutiu rozsudkom pre zmeškanie žalovanej dovolací súd uvádza nasledovné.

20. Podľa § 274 C. s. p. na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a/ na návrh žalobcu rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie, ak a/ sa žalovaný nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalovaný poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a b/ žalovaný neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

21. Z obsahu spisu vyplýva, že uznesením z 19. augusta 2019 č. k. 24Cpr/9/2018-85 súd prvej inštancie rozhodol o zmene žaloby, keď pôvodne sa žalobca domáhal zaplata 332,27 eur spolu s úrokom z omeškania titulom náhrady mzdy od 1. októbra 2015 do 31. októbra 2015 a podaním z 12. októbra 2018 rozšíril žalobu tak, že náhradu mzdy požadoval aj od novembra 2015 do decembra 2016 spolu v sume 4.896,70 eur s príslušenstvom. Na pojednávaní 10. septembra 2019, na ktoré sa žalovaná nedostavila, navrhol žalobca rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie. Súd prvej inštancie ale nemal vykázané doručenie uznesenia o zmene žaloby žalovanej, keď príslušná doručka bola súdu vrátená až 11. septembra 2019, t. j. nasledujúci deň po pojednávaní. Pokiaľ ide o argumentáciu žalobcu ohľadom doručovania splnomocnencovi žalovanej Y. R. S. (č. l. 28 spisu), to treba uviesť, že splnomocnenie z 19. marca 2018 udelené tejto fyzickej osobe („vo všetkých právnych veciach týkajúcich sa prevádzok splnomocniteľa“) nebolo možné považovať za postačujúce pre účely zastupovania žalovanej v tomto konaní pred súdom. Za zákonne konformný je možné považovať iba taký postup, ak pre účely konania pred súdom bude predložené konkretizované splnomocnenie (spisovou značkou a označením veci prejednávajúceho súdu, alebo predmetom sporu, resp. označením sporových strán). Akékoľvek doručenie Y. R. S. nemožno považovať za účinné doručenie písomností žalovanej. Správny bol preto postup a konštatovanie nižších súdov, že absencia informácie o doručení uznesenia o zmene žaloby priamo žalovanej predstavovala prekážku pre rozhodnutie v spore rozsudkom pre zmeškanie o celej žalobe po jej dodatočnom rozšírení žalobcom.

22. Pre úplnosť sa uvádza, že i v prípade, ak by súd mal splnené podmienky pre rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie žalovanej v zmysle § 274 C. s. p. a napriek tomu by súd prvej inštancie tento rozsudok nevyhlásil, bolo by možné konštatovať nesprávny procesný postup, avšak nie takej intenzity, že by došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. Rozsudkom pre zmeškanie v zmysle § 274 C. s. p. je možné rozhodnúť na pojednávaní o žalobe podľa § 137 písm. a/ C. s. p. (o splnení povinnosti) na návrh žalobcu tak, že súd žalobe vyhovie, ak a/ sa žalovaný nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalovaný poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a b/ žalovaný neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami. Z uvedeného je zrejmé, že podmienky pre rozhodnutie týmto rozsudkom musia byť splnené na konkrétnom pojednávaní, a preto aj keby dovolací súd zrušil rozhodnutia nižších súdov z tohto dôvodu, vzhľadom na neopakovateľnosť, žalobca by nedosiahol rozhodnutie v zmysle § 274 C. s. p. pre splnenie podmienok siahajúcich do minulosti. Navyše je potrebné si uvedomiť, že proti rozsudku pre zmeškanie je možné podať odvolanie (z dôvodu, že neboli splnené podmienky na vydanie takeého rozhodnutia) a súčasne možno podať i návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie (ak žalovaný z ospravedlniteľného dôvodu zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie), preto rozsudok pre zmeškanie nepredstavuje garanciu konečného rozhodnutia v prospech žalobcu, teda že uvedený rozsudok v ďalšom konaní obstoí. Súčasne je potrebné uviesť, že vo veci bolo rozhodnuté po vykonanom dokazovaní rozsudkom.

23. Žalobca preto rovnako neopodstatnene namietal, že uvedeným postupom došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p.

24. V závere najvyšší súd uvádza, že žalobcom zadaná „dovolacia“ otázka ohľadom správnosti postupu súdu prvej inštancie vo vzťahu k splneniu podmienok pre rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie nemá znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., keď ne/správnosť postupu a z toho plynúce závery sú žalobcom a i dovolacím súdom posudzované v súvislosti s právom žalobcu na spravodlivý proces. Vzhľadom na uvedené dovolací súd uzatvára, keďže „dovolacia“ otázka, o ktorej je reč, nemala v prejednávanej veci znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., prípustnosť dovolania vyvodzovaná z tohto ustanovenia daná nebola.

25. Najvyšší súd preto dovolanie žalobcu podľa ustanovenia § 447 písm. c/ C. s. p. (ako neprípustné) odmietol.

26. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.).

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.